

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

1 (8)

Datum
2024-03-28

Diarienummer
702-2024

Holmen Bergprodukter AB
lars.eriksson@emkab.se
Jonas.Ulander@holmen.com

Avgränsningssamråd om planerad täktverksamhet med betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen konstaterar att den planerad täktverksamheten på fastigheten Marma 4:11 och Visteby 11:1 i Uppsala kommun ingår bland de verksamheter som alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Den planerade verksamheten/åtgärden omfattas därmed av kraven på specifik miljöbedömning i 6 kap. 28 § miljöbalken.

Beskrivning av ärendet

Holmen Bergprodukter AB (bolaget) planerar att ansöka om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kapitlet i miljöbalken. Bolaget har genomfört avgränsningssamråd, myndighetssamråd, med Länsstyrelsen och Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Uppsala kommun den 14 februari 2024.

Efter myndighetssamrådet har bolaget samrått med enskilda genom brevvetskick och annons i Upsala Nya Tidning.

Specifik miljöbedömning

En verksamhet eller åtgärd som antas medföra en betydande miljöpåverkan omfattas av kraven på att göra en specifik miljöbedömning enligt 6 kap. 28 § miljöbalken.

Fortsatt avgränsningssamråd

Ett avgränsningssamråd ska genomföras med Länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden. De som ingår i

samrådskretsen, men som inte tidigare har fått ett samrådsunderlag, ska få ta del av ett samrådsunderlag.

Samrådskrets

Inom ramen för den specifika miljöbedömningen ska ett avgränsningssamråd genomföras med:

- De enskilda som kan antas bli särskilt berörda.
- Allmänheten inom ett större område runt verksamheten.
- Organisationer och intresseföreningar.
- Kommunen
- Statliga myndigheter.

Vilka enskilda som kan bli särskilt berörda beror på vilken miljöpåverkan verksamheten kan medföra. I gruppen enskilda kan till exempel fastighetsägare, hyresgäster, institutioner och andra verksamhetsutövare ingå.

Ett samrådsunderlag ska tillhandahållas särskilt berörda i så god tid att det ger utrymme för ett meningsfullt samråd innan verksamhetsutövaren utformar miljökonsekvensbeskrivningen och den slutliga tillståndsansökan. På begäran ska övriga som är med i samrådskretsen få ta del av underlaget.

Länsstyrelsen anser utifrån vad som hittills framkommit i ärendet att bolaget behöver komplettera samrådet i vissa delar. Bland annat så anser Länsstyrelsen att även boende i Bibacken ska inkluderas i samrådskretsen för enskilt berörda, då fastigheterna är belägna i den del av Länna samhälle som är närmast planerad verksamhet.

Bolaget anger att de i nuläget gör bedömningen att verksamheten inte kommer att omfatta någon tillståndspliktig vattenverksamhet men att den hydrogeologiska utredningen får visa hur det förhåller sig. Då frågan om verksamheten kommer att utgöra vattenverksamhet inte är utredd ännu, anser Länsstyrelsen att samråd gällande vattenverksamhet bör ske, dvs det bör framgå av samrådsunderlag och annons att samrådet gäller både ansökan enligt 9 och 11 kap miljöbalken. För om det senare visar sig att det blir aktuellt att söka tillstånd för vattenverksamhet kan samrådet komma att behöva tas om samråd gällande vattenverksamhet inte har skett.

Vid samråd om vattenverksamhet behöver det vara tydligt redovisat i samrådsunderlaget som skickas till berörda vilken

vattenverksamhet som avses och vilka konsekvenser som vattenverksamheten eventuellt kan medföra

Länsstyrelsen har blivit uppmärksam på att det finns en lokal tidning som går ut till hushållen i Länna. Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att annons om samråd för planerad verksamhet förs in i denna.

Då verksamheten planeras i närheten av ett samhälle rekommenderar Länsstyrelsen att bolaget bjuder in till öppet möte, öppet hus eller dylikt för att informera allmänheten om planerad verksamhet och svara på frågor. På så sätt kan eventuella missförstånd undvikas. För det fall bolaget bjuder in till samrådsmöte, önskar även Länsstyrelsen få en inbjudan.

Länsstyrelsen anser vidare att det samrådsunderlag som går ut till berörda behöver innehålla bullerutbredningskartor. Buller är den miljöeffekt som bedöms påverka närboende mest.

Det finns vissa brister med annonsen för kungörelse av planerad verksamhet. Bland annat bedöms rubriken, "Miljöinformation" på annonsen vara missvisande. Av rubriken bör det framgå att annonsen avser samråd för bergtäkt mm och verksamhetens lokalisering. Annonstexten saknar också tydlig hänvisning till att samrådet gäller både 9 och 11 kap miljöbalken. Det saknas även uppgift om vart man kan vända sig för att få mer information.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla de uppgifter samt ha den omfattning och detaljeringsgrad som framgår av 6 kap. 35-37 §§ miljöbalken vilka preciseras i 16-19 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Detaljeringsgraden bör vara sådan att uppgifter i miljökonsekvensbeskrivningen baseras på egna utförda undersökningar.

Det ska framgå hur synpunkter som har lämnats i samrådet har beaktats i arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen.

Miljökonsekvensbeskrivningen bör i förekommande fall belysa möjligheterna till ekologisk kompensation när det finns behov av det.

Utöver det som diskuterades på myndighetssamrådet har länsstyrelsen följande förtydliganden och synpunkter vad gäller miljökonsekvensbeskrivningens innehåll utifrån olika sakområden.

Natur

En användning av mark och vatten som kan påverka ett Natura 2000-område och som omfattar verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § får komma till stånd endast om sådant tillstånd har lämnats. Risken för påverkan på Natura 2000-området Funbosjön-Sävjaån som recipient behöver utredas, både i fråga om risk för påverkan vid normal drift samt vid olyckor och liknande oförutsägbara händelser. Om den ansökta verksamheten riskerar att påverka miljön inom Natura 2000-området så krävs tillstånd.

En naturvärdesinventering, motsvarande SIS-standard, behöver utföras och beroende på vad naturvärdesinventeringen säger kan den fuktiga miljön vid diket inom verksamhetsområdet behöva inventeras för förekomst av groddjur. Ältsjön behöver inventeras med avseende på större och mindre vattensalamander samt åkergroda.

Även område med risk för grundvattenavsänkning behöver inventeras, särskilt kopplat till naturmiljöer beroende av grundvatten. Verksamhetsområdet verkar gå över ytvattendelaren och eventuellt påverka tillrinningsområdet till Ältsjön. Risken och storlek för sådan påverkan behöver undersökas och beskrivas. Om risk för påverkan finns behöver de naturvärden som kan skadas utredas.

Inom och runt verksamhetsområdet behöver förekomst av fågel inventeras. Framst kopplat till häckplatser för rovfåglar samt förekomst av hackspettar vid eventuell äldre skog.

Länsstyrelsen bedömer att den aktuella täktens påverkan på tjäder behöver utredas och prövas utifrån 4 § artskyddsförordningen. Länsstyrelsen anser att en riktad kartering mot förekomst och förutsättningar för tjäder behöver göras, för habitatet inom och runt ansökt täkt samt för skogsområdet på landskapsnivå. Täktens påverkan på tjäder genom bortfall av habitat, i synnerhet med avseende störning genom buller, behöver därefter utredas och försiktighetsåtgärder föreslås. Det behöver bl.a. framgå hur

omfattande influensområdet för buller är med avseende på störning på tjäder, vilka naturtyper som förekommer inom influensområdet som är viktiga för tjäder samt kvalitén av dessa inom influensområdet. Länsstyrelsen påpekar att inte enbart tjädrars spelplatser är av intresse, utan även hörnornas och kycklingarnas levnadsmiljö. Karteringen ska utföras av expertkompetens med avseende på tjäder.

Den planerade täktens påverkan på tjäders bevarandestatus både i lokalt och regionalt perspektiv behöver framgå. Även kompensationsåtgärder för tjäders bevarandestatus bör utredas och föreslås, exempelvis att återskapa sumpskog i täktens närhet.

För att artens bevarandestatus, det vill säga summan av de faktorer som påverkar den berörda arten och som på lång sikt kan påverka den naturliga utbredningen och mängden hos dess populationer, inte ska försämrats behöver hänsyn tas så att ekologiskt funktionella områden av tillräcklig storlek och mängd bevaras. Habitatförlust och fragmentering i kombination med försämring eller förlust av väletablerade spelplatser är faktorer som kan påverka artens utbredning och populationsstorlek inom länet negativt.

I kommande ansökan och miljökonsekvensbeskrivning behöver sökande visa om de planerade åtgärderna kan innebära en påverkan på natur- och fiskevärden i Länna-Långsjön samt vilka eventuella skyddsåtgärder de avser att vidta.

Vattenverksamhet

Bolaget har inte beskrivit i samrådet hur befintlig dikesanläggning inom verksamhetsområdet kommer att hanteras. Om det blir aktuellt att kulvertera, flytta, fylla ut schakta eller dämna i dikesanläggningen inom verksamhetsområdet är det en vattenverksamhet.

Ytvatten, påverkan på MKN

Eftersom bergtäkter generellt släpper ut kväve som restprodukt från sprängningsarbete kan det vara relevant att både kolla på ökning av övergödande ämnen och uppkomst av ammoniak, som är ett särskilt förorenande ämne enligt vattendirektivet.

Bolaget bör relatera utsläpp från verksamheten till gällande miljökvalitetsnorm på kvalitetsfaktornivå, samt utförligt beskriva på vilket sätt de föreslagna åtgärderna omhändertar dessa utsläpp på

ett sätt som göra att MKN inte äventyras. Det är önskvärt att detta till exempel inkluderar beräkningar på vattenflöde samt mängd och halt av relevanta ämnen både direkt från verksamheten och efter att åtgärder genomförts.

Kulturmiljö

Det är vanligt att landets skogsbygder inte inventerades lika intensivt och noggrant som landets jordbruksbygder.

Kulturmiljöenheten uppmanar därför sökanden att i god tid ansöka om en arkeologisk utredning av de aktuella ytorna hos länsstyrelsen. Detta för att säkerställa att där inte finns oregistrerade och/ eller okända lämningar.

Länsstyrelsen vill påminna sökanden om att vid en ansökan ange om det även ska anläggas nya tillfartsvägar, Va-system, kraftledningsstationer, jordkablar eller liknande. Detta för att det alltid är fördelaktigt att genomföra en arkeologisk utredning av helheten i samband med denna typ av mer omfattande anläggningsarbeten.

Samhällsplanering

Området för den planerade bergtäkten är utpekat i översiktsplanen som "Landsbygd". Området är inte utpekat för täkt (eller någon annan verksamhet).

För området finns ingen gällande detaljplan eller områdesbestämmelse.

Övrigt

Bolaget behöver beskriva vilken typ av verksamheter som planeras bedrivas och aktuella verksamhetskoder för dem.

Bolaget behöver ange förslag på villkor för verksamheten såsom t.ex. begränsningsvärden för föroreningshalten i externa massor och hur dessa ska kontrollera.

Av samrådsunderlagets kartor framgår det att det finns stig i närheten av planerat verksamhetsområde. Hur stigen och det rörliga

friluftslivet kommer att påverkas av t.ex. buller från verksamheten behöver redovisas.

Bolaget planerar att anlägga en av länets största täkter vilket innebär att även energiförbrukningen kommer att vara stor jämfört med många andra täkter. I stora täkter med lång verksamhetstid är det typiskt sett mer lönsamt och motiverat utifrån hänsynsreglerna i 2 kap. 5 och 7 §§ miljöbalken mer motiverat att driva maskiner med t.ex. el från det fasta nätverket än i mindre täkter. Inför kommande miljökonsekvensbeskrivningen behöver bolaget utreda och redovisa om det finns möjligheten att driva täktmaskiner med el alternativt fossilfria bränslen.

Bestämmelser som informationen grundas på

6 kap. 20 § första stycket punkt 2 miljöbalken

6 kap. 28 § miljöbalken

6 § första stycket punkt 1-3 miljöbedömningsförordningen (2017:966)

16-19 §§ miljöbedömningsförordningen

Information

Om den planerade verksamheten eller åtgärden förändras i större omfattning under samrådsprocessen eller om det dröjer lång tid innan ansökningshandlingar inkommer kan det krävas ett nytt samråd.

Oberoende av att samråd har ägt rum mellan bolaget och Länsstyrelsen om ansökan och miljökonsekvensbeskrivningens innehåll, kan prövningsmyndigheten som beslutar i ärendet, begära kompletteringar om den anser att ansökningshandlingarna inte uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

I det fall ansökan ska prövas av en miljöprövningsdelegation och gäller ett tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, effektiviserar det handläggningen om ni använder länsstyrelsernas e-tjänst. Ni hittar e-tjänsterna på länsstyrelsens webbplats, lansstyrelsen.se. Sök på *Ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet*.

Tillståndsansökan kan också lämnas in digitalt till uppsala@lansstyrelsen.se

Ansökan och tillhörande handlingar ska även lämnas in i det antal tryckta exemplar som prövningsmyndigheten begär. Kontrollera gärna med den aktuella prövningsmyndigheten vad som krävs innan ansökan skickas in.

Ansökan ska vara undertecknad av behörig firmatecknare.

Handläggare

Denna information har sammanställts av Cecilia Andersson.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

Att söka tillstånd